

VUOSIRAPORTTI 2010

Honduras

Plan on toiminut Hondurasissa vuodesta 1977 ja toimii kuudella ohjelma-alueella. Kaikkiaan maassa on 37 303 kummilasta.

Honduras on Latinalaisen Amerikan kolmanneksi köyhin valtio, ja maassa kulu köyhien ja rikkaiden välillä on suuri. 28. kesäkuuta 2009 maassa toteutettiin vallankaappaus ja maan tuolloinen presidentti Manuel Zelaya karkotettiin maasta. Maassa on siitä lähtien ollut meneillään poliittinen konflikti, yhteiskunnasta on tullut pirstoutuneempi ja katumielenosoitukset ovat lisääntyneet. Poliisi on taltuttanut mielenosoituksia väkivaltaisesti. Tammikuussa 2010 astui virkaansa uudeksi presidentiksi valittu Porfirio Lobo.

Poliittinen kriisi heikensi valtion jo ennalta rajallista kykyä taata lasten oikeus elämään, kehitykseen ja osallistumiseen. Vallankaappauksen jälkeisenä aikana ovat aliravitsemus sekä hengitystie- ja vatsasairaudet lisääntyneet hondurasilaisten lasten keskuudessa. Levottomuus on vaikuttanut myös lasten ja heidän perheidensä psyykkiseen terveyteen: masennuksen sekä murhien ja itsemurhien määrä on lisääntynyt. Viime vuonna Honduras kärsi myös trooppisesta Agatha-myrskystä, joka vaati 20 kuolonuhria ja aiheutti valtavia aineellisia vahinkoja taloille ja infrastruktuurille.

Plan toimii 66 maassa eri puolilla maailmaa. Tavoitteena on tarjota maailman lapsille parempi tulevaisuus. Planin kaikkien kehitysyhteistyöohjelmien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Vuosiraportti esittelee tilannetta heinäkuusta 2009 kesäkuuhun 2010. Maan nykyiset olosuhteet saattavat poiketa kuvattusta.

Miksi Plan toimii Hondurasissa?

1. Lapsilla on oikeus terveyteen ja kehitykseen – vain 10 prosentilla väestöstä on jokin sosiaalivakuutus.
2. Lapsilla on oikeus elämään ja kehitykseen – 61 prosenttia Lempiran alueen lapsista kärsii aliravitsemuksesta
3. Lapsilla on oikeus koulutukseen – joillakin Planin toiminta-alueilla vain 30 prosenttia kouluikäisistä lapsista on aloittanut koulunkäynnin jossakin muodossa.

Planin työn painopisteet Hondurasissa

- Ehkäistä alle 6-vuotiaiden lasten sairauksia ja vähentää äiti- ja lapsikuolleisuutta.
- Tehdä yhteistyötä perheiden, viranomaisten ja järjestöjen kanssa lasten suojelemiseksi lapsityövoiman käytöltä ja kaikenlaiselta väkivallalta.
- Edistää lasten mahdollisuutta käydä koulua ja saattaa myös opintonsa loppuun asti.
- Tehdä ennaltaehkäisevää työtä luonnonkatastrofien varalta ja antaa tarvittaessa hätäapua.
- Kohentaa puhtaan juomaveden saatavuutta ja sanitaatiota.
- Kohentaa perheiden toimeentuloa koulutuksen ja pienlainsäädännön avulla.
- Tehdä vaikuttamistyötä lasten oikeuksien toteutumiseksi.
- Tehdä työtä sen eteen, että lasten mielipiteet otetaan huomioon ja että lasten etu on aina ensisijalla kaikessa yhteisön kehitystyössä.

Planin työ 2010

Kun Agatha-myrsky pyyhkäisi yli maan toukokuun 2010 lopussa, se vaati 20 ihmishenkeä sekä aiheutti suuria vahinkoja teille, taloille ja pelloille. Myrsky aiheutti myös katkoksia sähkön- ja vedenjakelussa sekä puhelinyhteyksissä. Cholutecan alueella 450 perhettä majoitettiin väliaikaismajoitukseen ja heille annettiin elintarvikkeita ja muita tarpeita. Alueen lasten suojelemiseen kiinnitettiin erityistä huomiota, ja katasrofitö

pohjautui Planin henkilökunnan tekemään selvitykseen perheiden kärsimistä vahingoista ja perheiden tarpeista. Vapaaehtoistyöntekijöiden ja heidän perheidensä avulla apu saatiin perille ajoissa. Hondurasin eteläosassa sijaitseva Choluteca on usein kärsinyt luonnononnettomuuksista ja oli tärkeää huomata, että tilanteen hoitaminen onnistui hyvin alueen ihmisten omia toimintamahdollisuuksia hyödyntämällä.

Plan teki viime vuonna työtä sen eteen, että löydettäisiin vaihtoehtoja rikoksiin syyllistyneiden lasten ja nuorten sulkeemiselle nuorisokoteihin. Myös nuorisokoteihin sijoitettujen lasten sopeuttamiseen yhteiskuntaan yritetään kehittää uusia tapoja. Yhden hankkeen toteutustapana oli järjestää lapsille hoitoa yksittäin tai ryhmissä. Lapset saivat apua asiantuntijoilta ja mahdollisuuden osallistua terapiatapaamisiin. Toiminnan tavoitteena oli tukea lasten kuntoutumista.

Ympäristöystävällisiä, polttopuuta säästäviä uuneja rakennettiin viime vuonna 3 000 perheelle erityisesti lasten ja naisten terveyden kohentamiseksi, sillä he joutuvat useimmiten hengittämään uunin savua. Uudet uunit tuottavat vähemmän savua ja tarvitsevat vain kolmanneksen aiemmasta puumäärästä ja ovat näin ollen edullisempia, ympäristöystävällisempiä ja parempia terveydelle kuin aiemmat uunit.

Toimeentulo

Vuoden 2010 saavutuksia

756 perhettä osallistunut toimeentulohankkeeseen kasvattaakseen tulojaan. 88 prosentilla näistä perheistä on nyt säästötili.

Perheiden tie ulos köyhyydestä Lempirassa

Lempira on yksi maan köyhimmistä alueista. Plan toimii kymmenessä alueen kunnassa. 80 prosenttia väestöstä elää köyhyydessä ja 40 prosentilla lapsista ei ole mahdollisuutta käydä koulua. Suuri osa väestöstä saa elantonsa maataloudesta ja Plan tukee yhdessä kahden muun järjestön kanssa hanketta, jonka tarkoituksena on auttaa perheitä kohentamaan toimeentuloaan.

756 perhettä, jotka osallistuivat hankkeeseen viime vuonna,

ovat saaneet koulutusta maissin, papujen ja vihannesten viljelystä, kalaviljelmien hoidosta sekä kananpoikien ja sikojen kasvatuksesta. Osallistujat saivat tietoa myös juomaveden käsittelystä, henkilökohtaisesta hygieniasta ja lasten oikeuksista. Kurssin suorittamisen jälkeen perheet saavat karjaeläimiä viljasatonsa täydentämiseksi. Ylijäämän tuotannosta perheet myyvät paikallisilla markkinoilla. Niillä perheillä, jotka ovat onnistuneet hyvin hankkeessa, on mahdollisuus saada pienlaina karjankasvatuksen tai viljelyn laajentamisen tueksi. Perheissä vierailaan säännöllisesti tilanteen seuraamiseksi ja neuvojen jakamiseksi.

Maria asuu miehensä Neptalyn ja heidän kuuden lapsensa kanssa La Liman kaupungissa. Heidän perheensä on yksi hankkeessa mukana olevissa perheistä.

”Hankkeesta vastaavat selittivät meille, mistä hankkeesta on kyse ja kuinka tärkeää on tehdä yhteistyötä. Saimme valita jonkin tulohankkimistoiminnan muodon. Mieheni olisi halunnut viljellä vihanneksia, mutta maatilkkumme oli tarkoitukseen liian pieni eikä meillä ollut vedenlähdettä, joten päätimme sen sijaan perustaa pienen kasvimaan ja kasvattaa kanoja. Olemme jakaneet työt keskenämme. Saimme 12-18 kananmunaa päivässä. Ensimmäisenä päivänä käytimme kananmunat perheemme ruokaan, toisena päivänä myimme ne ostaaksemme lisää rehua kanoille ja kolmantena päivänä myimme kananmunat ostaaksemme muita tarvikkeita kuten saippuaa, suolaa ja sokeria”, kertoo Maria.

Tieto hyvien hygieniatapojen tärkeydestä on auttanut ehkäisemään monia sairauksia lasten keskuudessa, ja viestiä ympäristöstävällisistä käymälöistä on viety eteenpäin naapureille ja ystäville. Useat hankkeeseen osallistuneet kertovat myös oppineensa käsittelemään rahaa paremmin ja ymmärtäneensä säästämisen ja oman taloutensa suunnittelun merkityksen.

”Sen jälkeen, kun menimme mukaan hankkeeseen, olemme huomanneet muutoksen lapsissamme. He käyttäytyvät paremmin, ehkä siksi että mekin teemme niin. Lapset jäljittelevät sitä mitä me vanhemmat teemme. 9-vuotias tyttäremme oli aiemmin kerrannut ensimmäisen luokan kahteen kertaan, mutta nyt hän oppii helpommin ja huomaamme, että hän muistaa

enemmän. Se johtuu siitä, että hän syö paremmin. Elämä on tärkeintä, mitä meillä on ja siksi meidän täytyy olla tarkkoja siitä, mitä syömme ja millaiset hygieniatavat meillä on”, kertoo Fabían hankkeen vaikutuksista perheensä elämään.

Lastensuojelu

Vuoden 2010 saavutuksia

170 katulasta saanut suojelua

Yli 200 El Aguanin konfliktialueen asukasta saanut lääkkeitä ja psykososiaalista tukea

Hätärahasto suojelee lapsia vaikeissa tilanteissa

Kesäkuun 2009 vallankaappauksen jälkeen ovat lapset joutuneet kärsimään paljon: pelko ja epävarmuus ovat levinneet laajalle. Monet nuoret päättivät näyttää tyytymättömyytensä järjestäytymällä ja osallistumalla erilaisiin toimintoihin, mm. mielenosoituksiin. Koska valtio ei voinut taata lasten ja nuorten suojelua, Plan Honduras aloitti yhteistyön viiden muun järjestön kanssa ja perusti hätärahaston.

Yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa Plan kartoitti lapsiin ja nuoriin tänä kriittisenä ajanjaksona kohdistuneita rikoksia. Selvityksestä ilmenee, että 48 lasta oli loukkaantunut tai joutunut pahoinpitelyn uhriksi, kuusi lasta oli siepattu ja kaksi lasta oli saanut vakavia ampumahaavoja. Lisäksi tuli ilmi 41 lasten

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Sopimuksessa on 54 artiklaa. Sopimus velvoittaa turvaamaan kaikille lapsille ja nuorille

- 1) osuuden yhteiskunnan voimavaroista
- 2) oikeuden suojeluun ja huolenpitoon
- 3) oikeuden osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon.

laitonta vangitsemista, neljä katoamistapausta, 11 kidutustapausta ja neljä kaasumyrkytystä. Yhden loukkaantuneen lapsen isä kertoo:

”Noin kello yhdeksältä illalla 22. syyskuuta meitä vastaan tuli kahden poliisin partio Lempiran kaupungista. He ampuivat ilmeisesti joitakin mielenosoittajia kohti. Yksi luodeista osui 13-vuotiasta lastani vasemmalle puolelle selkää ja vahingoitti ristiselkää. Yleinen syyttäjä tuli sairaalaan ja uhkasi siirtää lapset muualle, sillä heitä pidettiin sosiaalisena vaarana.”

Hätärahastoa on käytetty mm. suojelun, psykologisen tuen sekä oikeusavun antamiseen niille nuorille, jotka on vangittu. Tärkeä osa toimintaa on käydä vuoropuhelua viranomaisten kanssa, jotta syytteistä luovuttaisiin. Rahastoa on käytetty myös majoituksen, ruoan ja kuljetuksen hankkimiseen lapsille ja nuorille. Yhteistyö muiden järjestöjen kanssa on ollut tärkeää lapsiin ja nuoriin kohdistuvien rikosten havaitsemiseksi ja niistä raportoimiseksi.

Tulevaisuus

Tänä vuonna Plan jatkaa pitkäjänteistä yhteistyötä lasten ja aikuisten kanssa heidän elinolojensa parantamiseksi. Tavoitteena on kaikkien lapsen oikeuksien toteutuminen.

Tänä vuonna Plan panostaa lasten oikeuksiin, nuorten mahdollisuuksiin ja naisten voimaannuttamiseen.

Kiitos, että kummina sinä teet mahdolliseksi hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen Hondurasissa.

USKO LAPSIIN

Plan Suomi Säätiö | Pasilanraitio 5, 2. krs | 00240 Helsinki | Puh (09) 6869 800 | Faksi (09) 6869 8080 | plan.fi

